

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Det kgl. Opfostringshus.

Skoleaaret 1886—87.

Statens pædagogiske Studiesamling
København 1887

Efterretninger

om

det kongelige Opfostringshus

for

Skoleaaret 1. Maj 1886 til 30. April. 1887

ved

Otto Jensen,

Stiftelsens Forstander.

Kjøbenhavn
Chr. Backhausens Bogtrykkeri.
1887.

Skoleefterretninger.

Den aarlige Examen afholdtes i Fjor den 15de, 16de, og 17de April, den 19de meddeltes Udfaldet af Prøven og Vidnesbyrdene for det forløbne Halvaar. Herefter begyndte de 24 Konfirmander at afrejse, den 25de blev først konfirmeret til Mikkelstdag. Disse 25 Konfirmander anbragtes saaledes: 1 paa Kontor her, 3 ved Handelen, hvoraf 1 i Aalborg; 1 paa Hærens Elevskole; 3 paa Flaadens Elevskole, hvoraf dog den ene gik over til Haandværksskorpset; 5 i Smedelære i Kjøbenhavn, Ribe, Møen og Lyngby, hvoraf dog den ene, som kom til Skade med sin Haand, overgik til Holmens Arbejdskorps som Sejlmager; 2 i Tømrerlære her og i Tranekjær; 1 som Lithograf i Svendborg; 1 i Målerlære i Maribo; 1 i Konditorlære her; 1 paa Bing og Grøndals Fabrik; 1 i Sadelmagerlære i Herning; 1 i Bogtrykkerlære i Stege og 1 forberedte sig til Præliminæreksamen, som han tog i Januar 1887; 1 blev Stucator her; 2 overgik til Forældrene.

I det forløbne Aar har der paa 6 Steder været Unighed mellem Principal og Lærling. I et Tilfælde maatte Kontrakten hæves, da Lærlingen havde givet sig til at være dramatisk Forfatter, hvilket ikke kunde forenes med den daglige Syssel. Efter at være kureret

for sin Forfattertilbøjelighed er Eleven nu bleven anbragt paa et Grossererkontor. I de andre Tilfælde er alt kommet i Orden; dog saaledes, at Kontrakten vil blive hævet for en Drengs Vedkommende til 1ste Maj og Drengen anbringes i en anden Lære, da Mesteren og han ikke kunne enes. Fejlen er Drengens.

I det hele maa Aaret siges at være forløbet roligt og godt, saa at der ikke har været Anledning til at foretage nogen Inspektionsrejse i Aar. Derimod bestræber Opfostringshuset sig for over alt, hvor Elever ere anbragte i Lære, at faa Præsten eller en anden anset Mand til at være Tilsynsværge for Drengene, hos hvem de kunne søge Raad og Trøst, og som kan træde mæglende op i paakommende Tilfælde; tidt kan paa denne Maade en Sag fjernes, som ellers vilde antage større Omfang.

11 af Pladserne her inde benævnes „Legatpladser“. De 4 „Spanjerske“ Legatpladser, Nr. 2, 3, 7, 9, ere oprettede i Flg. Res. 18 9 79 og ere bortgivne til 1. Maj 1887 til: Mogens Larsen, Ludvig Carlsen, Charles Thorsøe og Holger Schipper.

„Ole Thorups“ 2 Legatpladser, Nr. 8 og 26, ere oprettede efter Res. 28/5 80 til Minde om, at afløde Kancelliraad O. Thorup skjænkede os 20,000 Kr. Pladserne ere indtil 1. Maj 1888 bortgivne til Kristian Bauer og Vilhelm Larsen.

De 4 „Nissenske Legatpladser“, Nr. 41, 44, 48 og 52 ere oprettede i Flg. Res. 2/1 83 og ere bortgivne indtil 1. Maj 1890 til Karl Recke, Julius Nielsen, Arthur Schytt og Ernst Kristiansen.

„Sass's“ Legatplads, Nr. 67, er oprettet efter Res. 7/12 83 og er bortgivet indtil 1. Maj 1887 til Emil Nielsen.

Elevantallet var ved Begyndelsen af Aaret 101, ved Konfirmationen til Paaske udgik 24, til Mikkels-

dag 1. I Aarets Løb udtraadte en flink lille Dreng, som ikke egnede sig til at være mellem saa mange Drengene. I alt udgik saaledes 26. Den 1/6 optoges 26 ny Elever, deraf 3 indlagte paa private Pladser, 2 for Betaling. Elevantallet er for Øjeblikket 101. Om de ledige Pladser indkom 63 Ansøgninger, hvoraf 44 vare fra Kjøbenhavn og Frederiksberg, 14 fra det øvrige Sjælland, 3 fra Jylland, 1 fra Fyn og 1 fra Lolland. Af Eleverne ere 18 forældre-, 42 fader- og 7 moderløse; 34 have begge Forældre levende.

Af vore 101 Elever ere 77 fra Kjøbenhavn, 7 fra Frederiksberg, 14 fra det øvrige Sjælland, 2 fra Jylland og 1 fra Lolland. Siden Opfostringshuset begyndte sin Virksomhed den 1ste Oktober 1755 har her været optaget 3914 Elever; 3813 ere udgaaede.

Diciplinen og Sundhedstilstanden har været god. Ingen Farsot har hjemsøgt Stiftelsen.

Børnene blive regelmæssig vejede og maalte. Hr. Rolsted, der med usvækket Interesse har udført dette Arbejde, udtaler derom:

De regelmæssige maanedlige Vejninger og Højde-maalinger ere fortsatte som det foregaaende Aar. Tallene i Parenthes bag Vægtangivelserne i det følgende betegne Middeltallet for de tilsvarende Størrelser i Aarene 1881—86.

Gjennemsnitsvægten var i November 1886:

for en 11 Aars Dreng	61,47 Pd.	(60,62).
— — 12 — —	65,40 —	(64,84).
— — 13 — —	72,76 —	(71,14).
— — 14 — —	80,08 —	(78,78).

Sammenligne vi Vægten for de samme Drengene i November 1885 og November 1886, faa vi Tilvæksten i Løbet af et Aar at være:

I Alderen fra 11—12 Aar	4,80 Pd.	(4,67).
— 12—13 —	7,40 —	(6,78).
— 13—14 —	10,01 —	(9,13).

De yngste Dreng, for hvilke vi kun have Vejninger fra Juni til November ($10\frac{1}{2}$ —11 Aar), vise i denne Tid en Gjennemsnitstilvækst af 4,71 Pd. (4,31 Pd.)

I Sommerferien 1886 havde vi ikke saa mange Dreng paa Landet, som de nærmest foregaaende Aar.

Gjennemsnitstilvæksten viste sig at være følgende:

I ældste Klasse: her hjemme (6 Dr.)	+ 0,75 Pd.	(+0,17)
paa Landet (19 Dr.)	+ 2,42 —	(+1,98)
I anden Klasse: her hjemme (7 Dr.)	+ 0,38 —	(+ 0)
paa Landet (19 Dr.)	+ 1,71 —	(+1,47)
I tredie Klasse: her hjemme (8 Dr.)	+ 0,79 —	(+0,23)
paa Landet (16 Dr.)	+ 1,59 —	(+1,12)
I fjerde Klasse: her hjemme (8 Dr.)	+ 0,69 —	(+0,43)
paa Landet (17 Dr.)	+ 0,64 —	(+0,85)

Tilvæksten i Højde var paa det nærmeste ens, hvad enten Drengene havde været paa Landet eller hjemme.

Gjennemsnitshøjden var November 1886	1885
for en 11 Aars Dreng	1333 mm 1328
— — 12 — —	1373 mm 1374
— — 13 — —	1426 mm 1414
— — 14 — —	1474 mm 1481

Sammenligne vi ligesom ved Vægtangivelsen samme Drenges Højde i Novbr. 85 og Novbr. 86, faa vi Tilvæksten i Løbet af et Aar at være:

I Alderen fra 11—12 Aar	45 mm
— — 12—13 —	52 mm
— — 13—14 —	60 mm

For de yngste Drenges Vedkommende fra Juni til November ($10\frac{1}{2}$ —11 Aar) 19 mm. 1 Tomme er omtrent $26\frac{1}{7}$ mm.

Da der i Aaret 1886 blev ansat 2 Skoledirektører i Kjøbenhavn, var der Tvivl om, under hvis Tilsyn Opfostringshuset skulde falde. Magistraten bestemte under 6. Sept. at Stiftelsen, der sorterer

direkte under Magistraten, ikke under Kommunalbestyrelsen, rettest burde henlægges under Hr. Skoledirektør Bache, som fra nævnte Dag overtog Tilsynet. Den 22. September blev Stiftelsen i den Anledning præsenteret for begge d'Hrr. Skoledirektører, hvilken Præsentation ogsaa overværedes af Hr. Etatsraad Hansen og Kapitain Norrlander fra Lund. Der aflagdes Prøve i forskjellige Fag, i Sang og Gymnastik. Derefter fik Børnene et Festmaal. Alle de ovennævnte Herrer, alle Stiftelsens Funktionærer og nogle særlig Indbudne samledes til en livlig Frokost som Stiftelsens Gjæster.

I Opfostringshusets indre Liv er der fra 1. Januar d. A. indtraadt den store Forandring, at Skræderiet nu er nedlagt og Begyndelsen gjort til Indførelse af Træsløjd. I mit Forslag til Budgettet for 1887 motiverede jeg under 15/10 85 denne Forandring saaledes: „Jeg tillader mig at foreslaa Sræderiet nedlagt her, saa at Drengene ikke mere lære at sy og reparere deres Tøj. Min Begrundelse af dette Skridt er følgende: Da Opfostringshuset blev stiftet, herskede de filantropistiske Ideer paa Skolevæsenets Omraade, og Meningen med Stiftelsen af Opfostringshuset var nærmest at realisere en af Filantropisternes Yndlingsideer, Haandgjerningens Indførelse i Skolen: men ogsaa at uddanne Eleverne til dygtige Arbejdere i Fabrikker. De skulde efter Fundatsen nærmest beskjæftiges med Karten, Spinden, Strikning, og anden Manufakturjerning og de dertil egnede til forskjelligt Havearbejde. Det er bekjendt, at Opfostringshuset i alle andre Henseender ikke var meget filantropisk, og idet Børnene bleve beskjæftigede med ovennævnte usunde Haandgjerning, var Sundhedstilstanden forfærdelig: hvert 5te Barn døde, Resten frembød et ynkeligt Skue. Man eksperimenterede videre med

Haandgjerning, og lige til 1856 ved Pintsetid havde man Skræderi, Drejeri, Bogbinderi og Løgetøjsfabrik, hvormed Drengene bleve beskjæftigede, men rent haandværksmæssigt, idet Mestrene ikke havde noget pædagogisk Øjemed, men kun vilde have det mest mulige Udbytte af Drengenes Tid og Kræfter.

Dette medførte saa store Ulemper og virkede saa forstyrrende paa Stiftelsens hele Orden, at man paa ovenanførte Tidspunkt nedlagde de 3 sidstnævnte Værksteder og kun beholdt Skræderiet, udelukkende af økonomiske Grunde, og det har faaet Lov til at bestaa ene af disse Grunde, trods Ulemperne derved.

Jeg skal paapege de væsentligste Ulemper derved. Børnene have stor Ulyst dertil, hvilket synes mig let forstaaeligt; i de 12 Aar, jeg har været Forstander, have kun 2 Elever ved Konfirmationen valgt Skræderprofessionen. Kun ganske faa benytte i deres Læretid den erhvervede Færdighed til at udbedre deres Tøj selv. Opholdet paa Værkstedet kan ikke være sundt, da Uddunstningerne fra Presning og Støvet fra gamle Klæder forurene Luften; til med ør Stillingen paa Skræderbordet med korslagte Ben absolut usund og skadelig i mere end en Henseende.

Den Færdighed, som Eleverne opnaa, kan ikke være stor, om det end maa indrømmes, at enkelte særlig oplagte og ordentlige Drengene opnaa en respektabel Færdighed. Dette maa selvfølgelig ikke opfattes som en Anke mod Mesteren, der røgter sit Kald med Iver; men det vil være indlysende, at en Mester ikke tilstrækkelig kan vejlede 25 Lærlinge paa en Gang, som tilmed mangle Lyst. Det forekommer mig ogsaa at være en Anomali, at vi, medens hele Tidens pædagogiske Bestræbelser gaa ud paa at indføre legemligt Arbejde i Skolerne, navnlig de højere, for at Eleverne kunne faa Læjlighed til at bruge og styrke ogsaa de

fysiske Kræfter, beholde en Art af Haandgjerning, som maa siges at være mere svækkende end styrkende. Nedlæggelsen af Skræderiet er det første Skridt hen imod Indførelsen af Sløjd, og det maa haabes, at den Tid ikke er fjern, da Høvlebænk og Drejerlad kunne holde deres Indtog i det store og lyse Lokale, som her er indrettet til dette Brug; thi medens jeg i det hele for Tiden ikke tillægger Sløjd nogen somhelst Betydning for Folkeskolen, saalænge saa mange langt vigtigere og nærmere liggende Opgaver vente paa deres Løsning, og hvis Elever i Reglen have mere end nok legemligt Arbejde, og mener, at den store Bekostning, dette Fag vil medføre, naar Undervisningen skal ligne noget, vil kunne anvendes langt bedre paa anden Maade til Gavn for Elevernes Uddannelse, saa stiller Sagen sig anderledes her, hvor Børnene opholde sig hele Dagen og ere stærkt beskæftigede ved Bogen. Ogsaa vil Undervisningen i Haandgjerning være en ypperlig Anvisning til Fritidsbeskæftigelse for Børnene, og kunne blive en god Hjælp til at dele Tiden og bringe Afveksling i det daglige Liv. Jeg er ogsaa overbevist om, at mangan nævenyttig Dreng vil kunne faa baade god Nytte og Glæde af at tilbringe nogle af sine Fritimer ved Høvlebænken.“

Magistraten resolverede 28/12 86, at der skulde gjøres et Forsøg med Sløjd, naar Skræderiet nedlagdes. Her er altsaa blevet anskaffet Høvlebænke og Værktøj, og foreløbig øves 2 Klasser i Sløjd, i alt i 4 ugentlige Timer under Vejledning af Hr. Alstrup og en Assistent, som er Snedker.

Vi have nærmest ved Undervisningens Ordning fulgt Kjøbenhavns Husflidsforenings Fremgangsmaade, og det er mig en kjær Pligt at bringe Foreningen gennem dets Formand Hr. Murmester Fusing, R.,

min Tak for den Velvillie og Forekommenhed, der i denne Anledning er vist os, ikke alene ved, at der med stor Redebonhed er ydet os Raad og Vejledning, men ogsaa ved, at der er skjænket os en Del vel udførte Arbejder til Model. Vi ere jo endnu kun paa Begyndelsen af Vejen og agte at gaa empirisk til Værks, prøvende os frem; saa meget kunde vi imidlertid se, at Undervisningen i Sløjd bliver en kostbar Sag, at Eleverne have stor Lyst til Arbejdet, men ogsaa at der er forbavsende stor Forskjel paa Anlæg, idet nogle saa godt som fra første Time løse de dem stillede smaa Opgaver højst tilfredsstillende, medens andre bære sig meget kejtet og klodset ad. Hvis det lykkes at skaffe de fornødne Midler, er Hensigten at give de 3 øverste Klasser mindst 3 Timer ugentlig hver i Sløjd for uden, hvad der kan blive Lejlighed til paa Fridage.

I den daglige Orden er der foregaaet den Forandring, at Undervisningstiden er samlet om Formiddagen, og som Følge deraf Middagen skudt ud til Kl. 2. Kl. 10 gives saa Frokost, Kl. 6 Aftensmad.

Foreløbig beholde Eleverne 1 ugentlig Time i Skrædersyning for ikke helt at glemme det lærte.

Hr. Skrædermester O. Kristensen har paataget sig at sy alt nyt Tøj og holde det gamle i Orden, lige som han er forpligtet til i Sygdomstilfælde blandt Lærerne at beskæftige Børnene, naar anden Ordning ikke er truffen.

En anden Forandring er foretaget med Undervisningen i Tysk, idet dette Fag for Fremtiden først vil blive optaget i 3. Kl., da Elevernes Læsefærdighed først paa dette Tidspunkt er saa stor, at de kunne magte et fremmed Sprog.

Vi have i Aar en Gang om Maaneden holdt og ville fremdeles holde en lille Gudstjeneste med Bøn, Salmes

sang og Tale affattet efter Børnenes Fatteevne. Til at overvære disse Gudstjenester indbyde vi venligst Børnenes Forældre og Værger, for at de kunne erfare, hvorledes vi stille os til Børnene i det højeste Anliggende: deres Salighedssag. Vi kunne ikke noksom i det hele opfordre Børnenes nærmeste til at støtte os i enhver Sag, der angaar Børnenes Vel, og lægge dem paa Hjærte, at fordi Børnene ere betroede os og ere overgaaede til Opfostringshusets Forsorg og Værgemaal, paaheviler der dog lige fuldt deres nærmeste Ansvar: thi vi sende hver Uge Børnene til deres Hjem. Dér ville de kunne modtage levende og kraftige Paavirkninger til alt godt; Fader og Moder blive dog altid de bedste for de smaa.

Vi opfordre dem indtrængende til at komme til os, naar de have noget paa Sinde; ethvert Vink til rigtig Forstaaelse af Børnene vil blive modtaget med Tak og samvittighedsfuldt blive benyttet. Det er vort Ønske at staa i et hjærteligt Forhold til Børnenes Hjem; en god Forstaaelse og gjensidig Tillid mellem os og Hjemmene vil bidrage saare meget til, at Børnene her finde et nyt Hjem uden derfor at glemme det gamle. Vi ville altid stræbe at styrke, ikke at løsne det Baand, som binder Børnene til deres egentlige Hjem. Men vi maa ogsaa opfordre Forældre og Værger til nøje at vaage over de smaa i den Tid, de tilbringe i Hjemmet.

Skolehøjtider, Præmier og Legater.

Tre Højtidsdage: Kongens Fødselsdag, Stiftelsesdagen og den Dag, Julefesten afholdes, faa Eleverne et Festmaaltid. Søn- og Helligdage gives Extraforplejning til de hjemmевærende. Stiftelsesdagen fejres desuden ved Skolehøjtid og Præmieuddeling, Julefesten ved Juletræ og Dans, hvortil hver Elev indbyder en lille Pige. I Sommerens Løb foretages paa Fridage adskillige Fodture og en større Skovtur til Vogns eller Skibs. Ved Hr. Theaterdirektør Rasmussens Velvillie have Eleverne nogle Gange besøgt Kasino. Museer, zoologisk Have og Maleriudstillingen ere besøgte. Præmierne bestaa dels i Bøger, dels i Penge og udredes af de „til Undervisningens Fremme og Elevernes Opmuntring“ stiftede Legater, som eje 7700 Kr. 4 af disse Legater: det Borupske, det Mortensenske, 29de Juniforeningens og Opfostringshusforeningens (Elvius's Mindelegat) ere stiftede af ældre Elever. I Aarets Løb har Stiftelsen endvidere modtaget kjærkomne Gaver til Elevernes Opmuntring fra: Hr. Konferensraad Ehlers, Udvalget til Folkeoplysningens Fremme ved dettes Formand, Dr. Steenstrup, Hr. Grosserer Grøn, Hr. Handskefabrikant Larsen, og Opfostringshusforeningen. Vi bringe vor bedste Tak baade for Gaverne og for den Interesse og Velvillie for Stiftelsen, hvorom de vidue. Stiftelsens Bogsamling tæller 1335 Bind og benyttes stærkt.

Lærerpersonalet.

Ved Stiftelsen virke 3 faste inspektionshavende Lærere og Forstanderen, 1 Faglærer, 1 Skrædermester, 1 Gymnastiklærer og en Oldfrue, der tillige er Økonoma.

1. Konstruktør F. Alstrup ansat $\frac{7}{8}$ 45. Tegning 1—4, ialt 12 T.
 2. Kand. phil. V. Fritz, inspektionshavende Lærer, ansat $\frac{1}{4}$ 56. Dansk 2—4, Tysk 1—4, Geografi 1—3, ialt 35 T.
 3. Skrædermester O. Kristensen, ansat $\frac{1}{8}$ 66. Haandgjerning i hele Skolen; han er forpligtet til at være her indtil 36 T.
 4. Forstanderen, Kand. theol. Otto Jensen, ansat $\frac{9}{10}$ 74. Religion 1—4, Historie 1—4, Dansk 1, ialt 26 T.
 5. Kand. phil., Seminarist H. Rolsted, inspektionshavende Lærer, ansat $\frac{1}{8}$ 83. (ved Kommuneskolerne $\frac{1}{4}$ 82). Regning og Naturhistorie 1—4, Geometri 1—3 Arithmetik og Naturlære 1—2, ialt 36 T.
 6. Seminarist M. Mathiesen, inspektionshavende Lærer, ansat $\frac{1}{7}$ 83. Skrivning og Sang 1—4 Geografi 4, ialt 18 T.
 7. Gymnastiklærer Thorstensen, ansat $\frac{1}{6}$ 85 Gymnastik og Dans, ialt 8 T.
Oldfrue og Økonoma er Frk. M. C. Friis, ansat $\frac{1}{6}$ 76.
-

Det kongelige Opfostringshus's

Aktivbeholdning den 1. Januar 1886:

Stiftelsen selv	522,000 00
Særskilte Legater, knyttede til Stiftelsen	7,700 00

Indtægt.

Kontant Beholdning fra 1885		2,247 85
Renter af den samlede Formue	14,959 16	
Klasselotteriafgift	12,000 00	
Godtgjørelse for bortfaldne Kollekt- penge, samt for Ophævelsen af Tavleombæringen i Kirkerne	2,900 00	
Tilskud fra de Spannjerke Legater	2,000 00	
— - J. A. Eibeschützs Re- servelegat	500 00	
— - Nissens Stiftelse	2,000 00	
— - Magistratens Bleg- damsskoles Legat	200 00	
— - Gross. Vilhelm Sass's Legat	400 00	
— - Etatsraad A. N. Han- sens Legat	100 00	
Konsumtionsgodtgjørelse	179 02	
Indbetalt af Private for Drenges Op- tagelse og Underhold i Stiftelsen	1,250 00	
Indbetalt af ny optagne Elever som Bidrag til deres Ekvi- pering	240 00	
		36,728 18
Indfriele Obligationer: Stiftelsen selv	4,000 00	
De særskilte Legater	5,900 00	
De særskilte Legaters Konto har modtaget som Overførsel fra Stiftelsens Hovedkonto til Dækning af Underbalance foranlediget ved Indfrielse af 5,900 Kr. 4% renteb: Statsoblig. og Indkjøb af 5,900 Kr. Oblig. af Jydsk Land Kreditf. å 4% pr. a.		83 33
		<u>48,959 36</u>

Regnskab for Aaret 1886.

Udgift.

Udbetalt Forstanderen til Bestridelse af Udgifter ved Stiftelsen 37,306 53

Udgiften fordeler sig saaledes:

	Budget:	Regnskab:
Lønninger	12,450	12,469 25
Forplejningsudgifter	10,960	11,201 98
Beklædningsudgifter	4,040	4,414 05
Skolesager	550	549 47
Konfirmationsudgifter	1,525	1,724 04
Medicinaludgifter	150	164 53
Brændselsudgifter	1,930	1,754 76
Belysningsudgifter	705	863 60
Kontor- Repræsentations- og andre Udgifter for Forstanderen	150	175 85
Bygningsudgifter	600	966 24
Inventarieudgifter	800	975 20
Rengjøringsudgifter	310	303 89
Vask	265	269 76
Skatter	650	648 41
Assurancepræmie	210	165 20
Blandede Udgifter	400	660 30
	<u>35,695</u>	<u>37,306 53</u>

Udbetalt Renter af særskilte Legater, knyttede til Stiftelsen 308 00

Inkjøbt Obligationer: Til Stiftelsen selv 4,000 Kr. vest- og sønderjydsk Kreditf. $4\frac{1}{2}\%$ p. a. 4,081 58

Til de særskilte Legater 5,900 jydsk Land Kreditf. 4% p. a. 5,994 49

Modstaaende fra Stiftelsens Hoved Konto til de særskilte Legaters Konto overførte Beløb 83 33

Kontant Beholdning ultimo 1886 1,185 43

48,959 36

Aktivbeholdning ultimo 1886: Stiftelsen selv 522,000 Kr.
Særskilte Legater 7,700 Kr.

De 522,000 Kr. bestaar af:

Ejendommen ved Kalkbrænderivei 180,000 —

Panteobligationer á $4\frac{1}{2}\%$ p. a. (forrentes med $4\frac{1}{2}\%$ p. a. fra 11. Juni 1887). 150,000 —

Panteobligationer á $4\frac{1}{2}\%$ p. a. 178,500 —

Obligationer af vest- & sønderjydske Kreditforening á $4\frac{1}{2}\%$ p. a. 13,500 —

Undervisningen omfatter følgende Fag: Religion, Dansk, Historie, Geografi, Tysk, Naturlære, Naturhistorie, Geometri, Arithmetik, Regning, Skrivning, Tegning, Sang, Haandgjerning og Gymnastik med Dans. De egentlige Undervisningstimer ere fordelte saaledes paa hvert Fag:

	1. Kl.	2. Kl.	3. Kl.	4. Kl.
Religion	2	2	4	4
Dansk	6	6	6	10
Historie	2	2	2	2
Geografi	2	2	2	2
Tysk	3	2	2	„
Naturlære	2	2	„	„
Naturhistorie	2	2	2	2
Geometri	2	2	2	„
Arithmetik	2	2	„	„
Regning	3	3	4	4
Skrivning	2	2	4	4
Tegning	3	3	3	3
Sang	2		2	
Haandgjerning	1	3	2	1
Gymnastik og Dans	4		4	
Ialt	38	39	39	38

I det forløbne Skoleaar ere følgende Pensa gennemgaaede:

Religion.

1ste Klasse: Af Katekismen er lært 2den, 3dje 4de og 5te Part. Det ny Testaments Bibelhistorie efter Anger. Saadanne Stykker af det N. T., som der henvises til i Angers Bibelhistorie, ere i Reglen lærte. De i de foregaaende Klasser lærte 36 Salmer ere repeterede og 4 ny lærte.

2den Klasse: 1ste, 4de, 5te Part af Katekismen ere gennemgaaede. Det gamle Testaments Bibelhistorie er lært efter Anger med flittig Benyttelse af Bibelen. De i de foregaaende Klasser læste 24 Salmer ere repeterede 12 ny lærte. Pælastinas Geografi er gennemgaaet.

3dje Klasse: 2den og 3dje Part af Katekismen ere gennemgaaede. Af det gamle Testaments Bibelhistorie er lært fra Rigets Deling ud og hele det ny Testaments. De i 4de Klasse lærte 12 Salmer ere repeterede, 12 ny ere lærte.

4de Klasse: Af Katekismen er gennemgaaet 1ste Part og af Bibelhistorien det gamle Testamente, 12 Salmer. Ordret uden ad læres i Katekismen kun Skriftordene og Luthers Forklaringer.

Hovedvægten ved Religionsundervisningen lægges paa at fremstille de kristelige Sandheder saa levende og let fattelig som mulig. Al abstrakt Dogmatiseren undgaas, idet der ved Inskjærpelsen af Kristendommens Børnelærdomme gaas ud fra Fortællinger i Bibelen, Herrens Lignelser eller enkelte fyndige Bibelsprog og Salmevers. Prøven i Religion afholdes før den øvrige Eksamen i Overværelse af særlig indbudne Censorer. 1ste Klassen Elever katekiseres ved den sidste Gudstjeneste her før deres Konfirmation i Overværelse af hele Forsamlingen af Tilhørere.

Dansk:

1ste Klasse: Til Oplæsning og Gjenfortælling benyttes Flors Haandbog. Da det ved Undervisningen i Dansk er følt som et Savn, at Eleverne som oftest faa Brudstykker at læse, og vi kun i faa Tilfælde kunne give dem den Bog i Hænde, hvoraf Brudstykket er taget, blev der besluttet at danne en Læsebog bestaaende af en Del af Folkelæsnings

Skrifter. Ved velvillig Imødekommen fra Udvalgets Side blev det muligt at anskaffe en Samling af 19 forskellige Skrifter i 24 Exemplarer. Herved er bragt en heldig baade nyttig og interessant Afveksling ind i Undervisningen. For Læreren er det selvfølgelig ogsaa et stort Gode ikke at være nødt til Aar ud og Aar ind at bevæge sig inden de samme Grænser. Eleverne have lært et kort Omrids af den danske Grammatik og ere flittig blevne øvede i Analyse. 40 Stile ere skrevne og rettede. Opgaverne have været hentede fra de gjennemgaaede Pensa i Historie, Geografi, Naturhistorie og Naturlære; nogle Beskrivelser, Breve og fri Opgaver, disse sidste med opgivne Momenter, ere skrevne. Nogle af vore fremragende Digteres Lævned er læst efter Flors Haandbog, lige som der i Aarets Løb baade i og uden for Skoletiden er blevet oplæst Stykker af gode Forfattere.

2den Klasse: Til Oplæsning og Gjenfortælling er benyttet Joakim Larsens Læsebog. Ved Analyse er det vigtigste af den danske Grammatik indøvet, 55 Stile ere skrevne; Opgaverne have været Gjenfortællinger, Breve med opgivet Indhold og Omsætning af Vers paa Prosa.

3dje Klasse: Til Oplæsning og Gjenfortælling er benyttet Wulffs Læsebog III. Alle Ordklasserne og de vigtigste Forbindelser af Hoved- og Bisætninger ere indøvede ved Analyse. 61 Stile, Diktat og Gjenfortællinger, ere skrevne og rettede. Nogle Digte ere lærte uden ad.

4de Klasse: Matzen II og III benyttes til Oplæsning og Gjenfortælling. Eleverne have lært de vigtigste Ordklasser og ere blevne øvede i at opløse den simple Sætning med Hensyn til Grundord, Omsagn, Gjenstand og Hensynsgjenstand. 87 Diktatstile ere skrevne, og nogle Digte ere lærte uden ad.

I 1ste 2den Klasse maa Eleverne skrive deres Stile i ulinierede Bøger.

Historie.

1ste Klasse: Af Fædrelandets Historie efter Nissen er læst fra 1448 ud. Efter Kofoeds fragmentariske Verdenshistorie er læst Middelalderens og den nyere Tids Historie.

2den Klasse: Af Fædrelandets Historie efter Nissen er læst fra 1730 ud, for fra til 1448. Af Verdenshistorien efter Bloch er læst fra den første puniske Krig til Reformationen.

3dje Klasse: Af Fædrelandets Historie er læst for fra til 1730 efter Nissen. Af Verdenshistorien efter Kofoed er læst for fra til den første puniske Krig. For at lette Børnene Arbejdet bliver Verdenshistorien ugentlig benyttet i en af de danske Timer til Oplæsning og Gjenfortælling.

4de Klasse: Efter Nissens Fædrelandshistorie er læst for fra til 1536. Ved den første Gjennemgang af Stoffet benyttes ingen Bog, men alt fortælles.

I Verdenshistorien overspringes adskillige Fortællinger, idet kun epokegjørende Begivenheder læres og saadanne Stykker, som tjene til at belyse Fædrelandets Historie. Paa denne lægges Hovedvægten; skulde Verdenshistorien læres i et blot nogenlunde fyldigt Omrids, vilde der kræves langt mere Tid, end der kan ofres her paa dette lærerige Fag.

Geografi.

1. Klasse: Hele Geografien efter Erslev Nr. 3.
2. Klasse: Evropa fra de brittiske Øer, Asien, Afrika, Amerika og Avstralien. Palæstinas Geografi gjennemgaaes udførlig.
3. Klasse: For fra og til de brittiske Øer.
4. Klasse: Indledningen til Geografien og Danmark.

Tysk

1. Klasse: Af Kapers Læsebog II fra Side 72 til Side 171. Hele Formlæren med Hjorts lille Grammatik som Grundlag. Kursorisk Læsning.

2. Klasse: Kapers Læsebog II til Side 72. Formlæren er gennemgaaet.

3. Klasse: Kapers Læsebog I fra Side 44 ud. Af Grammatiken er gennemgaaet Artiklernes, Adjektivernes og Substantivernes Deklination, Talord, Stedord, Konjugation af Hjælpeverberne og de regelrette Verber.

Naturlære.

1. Klasse: Efter Deichmann-Brants Lærebog er gennemgaaet Varme, Magnetisme og Elektricitet.

2. Klasse: Efter samme Lærebog er gennemgaaet Tyngdens almindelige Virkninger (Faldet) samt Virkninger paa faste, flydende og luftformige Legemer.

Naturhistorie.

1. Klasse: Hele Plante- og Dyreriget efter Feddersens og Strøms Lærebøger.

2. Klasse: Efter Strøms Plantelære: den almindelige Del samt de frikronbladede og helkronede. Af Zoologien er repeteret Krybdyr, Fiske, Padder, Leddyr og Bløddyr.

3. Klasse: Hele Dyreriget efter Feddersen.

4. Klasse: Pattedyr og Fugle.

Geometri.

1. Klasse: Julius Petersens Lærebog i den elementære Plangeometri er gennemgaaet.

2. Klasse: Efter samme Bog til § 100 Pag. 50.

3. Klasse: Efter samme Bog til § 67, Pag. 28.

Arithmetik.

1. Klasse: Efter Jul. Petersens Lærebog er gennemgaaet Arithmetik og Algebra I. Rationale Størrelser.

2. Klasse: Efter samme Bog: De 4 Species og Decimalbrøk.

Regning.

1. Klasse: Delings-, Blandings-, Kjæde- og Rentersregning samt Fladers og Legemers Beregning.

2. Klasse: Reguladetri med Brøk, omvendt og sammensat Reguladetri og Procentregning.

3. Klasse: Reguladetri samt de 4 Regningsarter med Brøk.

4. Klasse: De 4 Regningsarter med benævnte Tal. I alle Klasserne benyttes Nehms Regnebøger.

Skrivning.

1. Klasse: Eleverne øves enkelte Timer i Skjøn-skrivning efter Forskrift og stort Latin, men i Reglen skrives efter Bog og uden Streger. Øvelser i Hurtig-skrivning efter Diktat.

2. Klasse: Af de 2 ugentlige Skrivetimer anvendes den ene til Skjøn-skrivning, den audeu til Øvelser i Hurtig-skrivning og Afskrivning efter Bog.

3. Klasse: Skjøn-skrivning efter Forskrift og Afskrivning efter Bog.

4. Klasse: Skjøn-skrivning efter Forskrift.

Tegning.

1. Klasse: Frihaandstegning efter stor Fortegning og Gibs. De fremligere Elever øves i Tegning efter Klodser. I geometrisk Tegning have Eleverne udført forskellige Ovaler og Elipser samt et Par Projektionstegninger, nemlig Parallelopipedon og en Pyramide med Snit og Udfoldning. Der er udført nogle Prøver paa at forme disse Legemer af Papir.

2. Klasse: Frihaandstegning efter stor Fortegning og tildels efter Gibs. I geometrisk Tegning er udført regelmæssige ind- og omskrevne Mangekanter, en Mangekant med given Side, Cirkler i forskellige

Stillinger mod hinanden, Cirkelns Gradeindeling, en alm. Maalestok. Trekanter med givne Maal paa Sider og Vinkler, samt kongruente og ligedannede Figurer.

3. Klasse: Frihaandstegning efter stor Fortegning. I geometrisk Tegning er udført Konstruktioner for rette Liniers Stilling mod hinanden, Deling af Linier og Vinkler, Figurkonstruktioner, nemlig Trekant med givne Sider, Parallelogrammer med givne Sider og Vinkler, en alm. Firkant med Siderne og en Diagonal givne, en Mangelkant forvandlet til en Trekant, tegnet en Cirkel gennem 3 givne Punkter, søgt Centret til en givne Cirkelbue, indskreven en Cirkel i en Trekant og tegnet Tangenter til en Cirkel gennem et givet Punkt.

4. Klasse: Her er udført regelmæssige Sammenstillinger af rette og krumme Linier, dels efter Lineal dels paa fri Haand, og almindelig Frihaandstegning, alt efter stor Fortegning.

Fortegninger bruges ikke ved den geometriske Tegneundervisning, men Forbillederne optegnes paa Vægtavlen.

Sang.

Eleverne have, inddelte i 2 Hold, lært adskillige flerstemmige Sange efter C. V. Mortensen III og Sannes 2stemmige Sange. Koraler.

Haandgjerning.

Af alle tidligere Haandgjerningsfag var til $\frac{1}{4}$ kun Skræderiet tilbage. Paa Opfostringshusets Værksted forfærdiges og repareres alle Elevernes daglige og Konfirmationsklæder; i Aaret 1886 er her forfærdiget 170 Klædninger.

Gymnastik.

Eleverne ere delte i 2 Hold. Opfostringshuset har haft Gymnastikundervisning siden 1ste Juli 1799;

da Gymnastik er af stor Vigtighed for Børn og da især for vore Drengene, der ere meget beskjæftigede, lægges der stor Vægt paa denne Side af Undervisningen. 1 Time om Ugen anvendes til Dans. Om Sommeren gaa Eleverne hver Dag til Svømning, og det er rent undtagelsesvis, at en Elev ved Udgangen herfra ikke er Frisvømmer. Ved sidste Svømmeeksamen vare 80 Frisvømmere; 21 svømmede i Stramsele.

Den aarlige Eksamen afholdes i Dagene den 21de, 22de og 23de April efter nedenstaaende Schma:

1. Klasse. Lokale Nr. 1.

Torsdag den 21de April.

8—9 $\frac{1}{2}$	Historie	Forstanderen.
9 $\frac{1}{2}$ —11	Naturlære	} Hr. Rolsted.
3—4 $\frac{1}{2}$	Arithmetik	
4 $\frac{1}{2}$ —6	Geometri	

Fredag den 22de April.

9 $\frac{1}{2}$ —11	Dansk	Forstanderen.
2—3 $\frac{1}{2}$	Naturhistorie	Hr. Rolsted.
3 $\frac{1}{2}$ —5	Geografi	Hr. Fritz.

Lørdag den 23de April.

9 $\frac{1}{2}$ —11	Tysk	Hr. Fritz.
---------------------	------	------------

2. Klasse. Lokale Nr. 2.

Torsdag den 21de April.

8—9 $\frac{1}{2}$	Naturlære	Hr. Rolsted.
4 $\frac{1}{2}$ —6	Tysk	Hr. Fritz.

Fredag den 22de April.

8—9 $\frac{1}{2}$	Naturhistorie	Hr. Rolsted.
9 $\frac{1}{2}$ —11	Geografi	} Hr. Fritz.
2—3 $\frac{1}{2}$	Dansk	
3 $\frac{1}{2}$ —5	Geometri	Hr. Rolsted.

Lørdag den 23de April.

8—9 $\frac{1}{2}$	Historie	Forstanderen.
-------------------	----------	---------------